

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
100-17
980-17

meddelad i Stockholm den 26 juni 2018

SÖKANDE

Bergvik Skog Väst AB, 556610-5358

Ombud:

Advokat Nils Larsson
Advokatfirman Lindahl KB
Box 1203
751 42 Uppsala

Advokat Jessica Schönning
Setterwalls Advokatbyrå AB
Box 1050
101 39 Stockholm

KLANDRADE AVGÖRANDE

Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut den 6 oktober 2016, M2015/00531/Me, och den 24 november 2016, M2015/00554/Me, avseende överklagande i fråga om utvidgat strandskydd för Filipstads och Torsby kommuner

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver regeringens beslut.

Dok.Id 193777

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

Mål nr
100-17
980-17

BAKGRUND

De nuvarande strandskyddsbestämmelserna i 7 kap. miljöbalken tillkom genom lagändringar 2009. Vid havet, insjöar och vattendrag gäller ett generellt strandskydd som omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Enligt övergångsbestämmelserna till 2009 års lagändringar gäller strandskydd efter den 31 december 2014 inom ett utvidgat strandskyddsområde endast om utvidgningen har beslutats med stöd av de nya bestämmelserna. Länsstyrelserna fick därför i uppdrag av regeringen att genomföra en översyn och fatta nya beslut om utvidgat strandskydd.

Länsstyrelsen i Värmlands län skickade ut ett förslag till utvidgade strandskyddsområden i Värmlands län på remiss i januari 2014 i syfte att få in synpunkter på förslaget. Enligt en bifogad sändlista skickades förslaget till bl.a. Filipstads och Torsby kommuner samt till olika myndigheter och intresseorganisationer.

Länsstyrelsen beslutade samtidigt att sakägarna skulle delges förslaget genom kungörelsedelgivning och att beslutsunderlaget skulle hållas tillgängligt på länsstyrelsens och kommunens kontor.

Ett meddelande om detta och förslagets huvudsakliga innehåll fördes in i Post- och Inrikes Tidningar, Nya Wermlandstidningen, Värmlands Folkblad, Arvika Nyheter, Nya Kristinehamns-Posten, Säffle-Tidningen, Filipstads Tidning och Frykdalsbygden.

Länsstyrelsen beslutade därefter den 16 december 2014 om utvidgade strandskyddsområden i Filipstads och Torsby kommuner.

Mål nr
100-17
980-17

Bergvik Skog Väst AB (Bergvik) överklagade besluten till regeringen som avlog överklagandena.

YRKANDEN M.M.

Bergvik ansöker om rättsprövning och yrkar att regeringens beslut ska upphävas samt anför bl.a. att länsstyrelsen har brustit i sin skyldighet att samråda med berörda sakägare, vilket medfört att beslutsunderlaget varit otillräckligt.

Högsta förvaltningsdomstolen har berett regeringen tillfälle att yttra sig över länsstyrelsens beslut om delgivning av förslaget och särskilt om 49 § tredje stycket delgivningslagen (2010:1932) har iakttagits.

Regeringen har i yttrandet anført bl.a. följande.

Av handlingarna i ärendet framgår att Filipstads och Torsby kommuner äger fastigheter inom områden som omfattas av länsstyrelsens förslag till beslut. Kommunerna är således sådana markägare som enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska föreläggas att yttra sig och som ingår i den krets som ska delges förslaget till beslut. Vidare framgår att länsstyrelsen skickade en remiss till kommunerna. Länsstyrelsen skickade remissen även till olika intresseorganisationer, naturskydds- och friluftsföreningar samt statliga myndigheter och verk. Remissen innehåller ett meddelande om att länsstyrelsen beslutat att kungörelsedelgivning med sakägarna ska ske och att beslutsförslaget ska hållas tillgängligt på länsstyrelsen och på kommunkontoret.

Meddelandet om delgivning och information om förslaget har enligt sändlistan sänts till intresseorganisationer som representerar såväl fastighetsägarintressen som natur- och friluftsentressen, vilket bidragit till att informationen spridits till ett stort antal personer som kan tänkas vara berörda av beslutet.

I 49 § tredje stycket delgivningslagen föreskrivs att meddelande alltid ska skickas till kommunen om den är en av dem som avses med delgivningen. Det framgår att

Mål nr
100-17
980-17

ett sådant meddelande har skickats till Filipstads och Torsby kommuner, men även till olika intresseorganisationer. Förutsättningarna enligt bestämmelsen är därmed uppfyllda. Den praktiska betydelsen av att under dessa förutsättningar skicka ett meddelande till en ytterligare sakägare, utöver kommunerna, bedöms vara mycket begränsad. Bestämmelserna i delgivningslagen har således iakttagits och det saknas skäl att ändra regeringens beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering

Rättsprövning

Av 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut framgår att en enskild får ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Enligt 7 § ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Frågan om delgivning

I förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. finns bestämmelser om kommunikering i ett ärende om utvidgning av strandskydd. Av 24 § framgår att ägare och innehavare av särskild rätt till marken ska delges föreläggande att yttra sig över förslaget innan utvidgningsbeslut fattas, men vilken delgivningsform som ska användas regleras inte i förordningen. Det innebär att delgivningslagens bestämmelser ska tillämpas.

Mål nr
100-17
980-17

I 49 § första stycket delgivningslagen anges att kungörelsedelgivning bl.a. får ske om en obestämd krets ska delges (punkt 1) eller om ett stort antal personer ska delges och det med hänsyn till ändamålet med delgivningen inte är rimligt att delgivning sker med var och en av dem (punkt 2).

Av 49 § tredje stycket framgår att ett meddelande om delgivningen ska skickas till någon eller några av dem som delgivningen avser för att vara tillgängligt för alla dem som avses med delgivningen. Ingår en statlig myndighet eller en kommun bland dem som avses med delgivningen, ska meddelandet alltid skickas till myndigheten eller kommunen.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

I rättsfallet HFD 2017 ref. 48 II fann Högsta förvaltningsdomstolen att det vid en tillämpning av 49 § tredje stycket delgivningslagen inte är tillräckligt att skicka ett meddelande till en kommun eller en statlig myndighet i egenskap av markägare. Ett sådant meddelande måste även sändas till någon eller några andra sakägare.

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom denna dag (mål nr 6690-16) upphävt regeringens beslut i ett ärende som avsåg utvidgade strandskyddsområden vid Mälarens stränder i Strängnäs kommun. Av handlingarna i det målet framgår att meddelande om delgivning enbart hade skickats till en markägare, Strängnäs kommun, samt till olika intresseorganisationer, naturskydds- och friluftsföreningar samt statliga myndigheter och verk. Det föreskrivna minimikravet i 49 § tredje stycket delgivningslagen – att skicka meddelande om delgivningen till någon av dem som ska delges – hade därmed åsidosatts. Regeringens beslut stred därför mot en rättsregel och det kunde inte anses uppenbart att felet saknat betydelse för avgörandet.

Omständigheterna i de nu aktuella målen är i allt väsentligt desamma som i Högsta förvaltningsdomstolens mål nr 6690-16. Även i dessa fall har minimikravet i 49 § tredje stycket delgivningslagen åsidosatts. Regeringens beslut

Mål nr
100-17
980-17

strider därför mot en rättsregel och det kan inte anses uppenbart att felet saknat betydelse för avgörandena. Regeringens beslut ska därmed upphävas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Mats Melin, Margit Knutsson, Anita Saldén Enéus, Leif Gäverth och Kristina Svahn Starrsjö.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Daniel Wållander.